

Nedávno (únor 2016) vyjádřilo v souvislosti se Závěry z Rigy (2015)⁶ několik zemí zájem o oblast odborného vzdělávání a přípravy (VET). Přestože tento zájem pocházel primárně z Evropské unie a pravděpodobně nebude mít dopad na koncepční rámec a vývoj dotazníků, skupina expertů na vývoj dotazníků (TALIS Questionnaire Expert Group) se bude v cyklu 2018 snažit pokrýt i odborné školy a učitele odborných předmětů v dotaznících.

1.8 Studie související s TALIS 2018

TALIS 2018 se pojí s množstvím šetření OECD, které se soustředí na výsledky učení žáků (PISA), na děti před zahájením formálního školního vzdělávání (šetření TALIS Starting Strong) nebo využívá různé metody pro studium vyučování (například natáčení videí v TALIS Video Study). Data z TALIS jsou využívána také ve studii OECD Příprava učitelů.

1.8.1 PISA 2018

Díky tomu, že jsou TALIS 2018 a PISA 2018 implementovány tentýž rok, je možné obě šetření harmonizovat (Davidson, Weatherby a Belanger, 2014), protože PISA obsahuje dotazníky pro učitele i ředitele. Při plánování TALIS 2018 proto byly vzaty v úvahu zprávy zaměřené na možnosti vývoje a vyladování společných koncepčních rámců obou šetření (Jensen a Cooper, 2015) a zprávy týkající se srovnání výzkumných témat, indikátorů a otázek nejen z TALIS a PISA, ale také z šetření Předpoklady úspěchu v práci a v životě (PIAAC) (Bloem, 2015).

Konkrétně může TALIS těžit z mikrodát PISA, jako je například socioekonomické složení žáků škol – jde o data, která je obtížné získávat, pokud výzkumné nástroje neobsahují větší množství hloubkových žákovských nebo rodinných komponentů. Podobně mohou analytické možnosti také obohatit učitele a žáky uváděné kontextuální informace o vyučování.

Synergie mezi TALIS 2018 a relevantními aspekty PISA 2018 musí vzít v úvahu také rozdílnosti v populacích obou šetření: PISA cílí na učitele vyučující patnáctileté žáky, zatímco TALIS se zaměřuje na učitele vyučující v jakémkoliv ročníku na úrovni ISCED 2. Je také potřeba připomenout, že v PISA 2018 je jeden učitelský dotazník určený učitelům hlavní oblasti čtenářské gramotnosti (nebo předmětu, který s ní nejvíce souvisí) a jeden učitelský dotazník obecného charakteru. Je potřeba také zajistit, že materiály TALIS 2018 budou mít podobný formát jako ty v TALIS 2013. Nadto byly v PISA 2018 vyvinuty jen omezené snahy předběžné harmonizace s TALIS, protože časový harmonogram pro vývoj rámců obou studií není synchronizován. V neposlední řadě se pak TALIS 2018 bude účastnit 40 zemí, zatímco počet zemí, které se rozhodnou zařadit také v PISA učitelský dotazník, bude pravděpodobně nižší.

Mezi učitelskými dotazníky TALIS a PISA existují podobnosti i odlišnosti. Některé konstrukty jsou společné oběma dotazníkům, jako například kontextuální informace o učitelích či profesní spokojenost, ale jiná témata jsou v každém z šetření jedinečná. Náš přístup k zamýšlené harmonizaci TALIS 2018 a PISA 2018 vycházel z revize témat a otázek společných v učitelských a ředitelských dotaznících v obou šetřeních TALIS a PISA.

Diskuze o procesních záležitostech a postupu výběru vzorku mezi Mezinárodním výzkumným konsorciem TALIS 2018, týmy TALIS a PISA v sekretariátu OECD a kontraktory PISA 2018 vyústila v dohodu, že TALIS a PISA by měly zahrnovat tytéž otázky například v oblasti pracovní spokojenosti, vnímané profesní zdatnosti a školního klimatu. Specifické otázky zabývající se počáteční přípravou učitelů a vyučováním v rozmanitých podmínkách (v souvislosti jak se spravedlivostí, tak rozmanitostí) také budou identické v obou šetřeních.

⁶ V červnu 2015 se v Rize (Island) setkali ministři evropských členských a uchazečských států, aby znovu potvrdili svůj závazek zvyšovat kvalitu a status odborného vzdělávání.